

Številka: P-4/25-5

Datum: 15. 10. 2025

ODLOČBA

Ustavno sodišče je v postopku za rešitev spora glede pristojnosti, začetem z zahtevo Medobčinskega inšpektorata in redarstva občin Bled, Bohinj in Železniki, na seji 15. oktobra 2025

odločilo:

Za obravnavo anonimne prijave z dne 3. 12. 2024, podane v zvezi s postavitvijo manjšega lesenega objekta na območju k. o. Ribno, je pristojen Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Bled, Bohinj in Železniki.

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Bled, Bohinj in Železniki (v nadaljevanju predlagatelj) zahteva rešitev spora med njim in Inšpektoratom Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo, lovstvo in ribištvo (v nadaljevanju Inšpektorat) glede pristojnosti za obravnavo prijave postavitve manjšega lesenega objekta na kmetijskem zemljišču na območju k. o. Ribno. Predlagatelj navaja, da mu je Inšpektorat odstopil anonimno prijavo, ki se po mnenju Inšpektorata nanaša na področje gradnje, ne da bi pri tem navedel zakonsko podlago, po kateri naj bi bil predlagatelj pristojen za uvedbo inšpekcijskega nadzora. Predlagatelj domneva, da gre za pristojnost na podlagi četrtega odstavka 10. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21, 133/23 in 75/25 – v nadaljevanju GZ-1), vendar Inšpektoratu očita, da je prezrl tisti del navedene določbe, ki za nadzor nad gradnjo v delu, ki se nanaša na bistvene in druge zahteve, pooblašča tudi gradbene in druge inšpektorje, vsakega iz njegove pristojnosti. Prav tako naj bi Inšpektorat prezrl pristojnost kmetijskih inšpektorjev na podlagi 106. člena Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 79/17 in 44/22 – v nadaljevanju ZKZ) in pristojnost drugih inšpektorjev na podlagi drugega odstavka 10. člena GZ-1. Predlagatelj se sklicuje tudi na 93. člen GZ-1 in povzema njegovo vsebino. Glede na vse pojasnjeno predlagatelj meni, da je na

podlagi ZKZ, ki je za Inšpektorat *lex specialis*, pristojen Inšpektorat, ki mu tudi GZ-1 dodeluje pristojnost ukrepanja.

B.

2. Ustavno sodišče je na podlagi sedme alineje prvega odstavka 160. člena Ustave in sedme alineje prvega odstavka 21. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12, 23/20, 92/21 in 22/25 – v nadaljevanju ZUstS) pristojno, da odloča o sporih glede pristojnosti med državo in lokalnimi skupnostmi. Za te spore se v skladu z 62. členom ZUstS smiselno uporablja 61. člen ZUstS. Po drugem odstavku 61. člena ZUstS lahko, če pride do spora, ker več organov zavrača pristojnost v posamezni zadevi, zahteva rešitev spora glede pristojnosti organ, ki mu je bila zadeva odstopljena, pa meni, da zanjo ni pristojen.

3. V skladu s prvim in drugim odstavkom 24. člena Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07 – uradno prečiščeno besedilo in 40/14 – ZIN) ima inšpektor dolžnost, da obravnava prijave (tudi anonimne) v zadevah iz svoje pristojnosti. V obravnavanem primeru je med državnim in občinskim inšpekcijskim organom nastal spor o tem, kateri izmed njiju je pristojen za obravnavo prijave domnevno nedovoljene postavitve manjšega lesenega objekta na kmetijskem zemljišču na območju k. o. Ribno. Iz dopisa Inšpektorata z dne 10. 3. 2025 o odstopu prijave izhaja, da gre za "prijavo s področja gradnje", ki jo Inšpektorat posreduje predlagatelju v pristojno obravnavo. Kot izhaja iz zahteve, ki se med drugim sklicuje na zakonsko ureditev inšpekcijskih ukrepov v zvezi z nelegalnim objektom (93. člen GZ-1), tudi za predlagatelja ni sporno, da gre v zadevi za obravnavo prijave v zvezi z nelegalnim objektom. Vendar pa predlagatelj meni, da je za uvedbo inšpekcijskega nadzora na podlagi 106. člena ZKZ ter drugega in četrtega odstavka 10. člena GZ-1 pristojen Inšpektorat.

4. Pristojnost organov za opravljanje inšpekcijskega nadzora nad gradnjo¹ ureja 10. člen GZ-1.² Skladno s prvim odstavkom tega člena opravljajo inšpekcijski nadzor nad izvajanjem določb GZ-1, ki se nanašajo na gradnjo, za katero je predpisano gradbeno

¹ Gradnja je izvedba gradbenih in drugih del, povezanih z gradnjo, ki obsega novogradnjo, rekonstrukcijo, manjšo rekonstrukcijo, vzdrževanje objekta, vzdrževalna dela v javno korist ter odstranitve in spremembo namembnosti (5. točka prvega odstavka 3. člena GZ-1).

² Zahteva za odločitev o sporu glede pristojnosti je bila vložena pred uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 75/25 – GZ-1B), s katerim je bil med drugim spremenjen tudi četrti odstavek 10. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21 in 133/23 – v nadaljevanju GZ-1/23). Četrti odstavek 10. člena GZ-1/23 je bil v delu, upoštevni v obravnavanem primeru, vsebinsko enak zdaj veljavnemu četrtemu odstavku 10. člena GZ-1.

dovoljenje,³ (državni) gradbeni inšpektorji. Skladno s tretjim odstavkom istega člena opravljajo inšpekcijski nadzor nad gradnjo nezahtevnih objektov,⁴ za katere je sicer predpisano gradbeno dovoljenje,⁵ tudi občinski inšpektorji. Inšpekcijski nadzor nad gradnjo, za katero po GZ-1 ni predpisano gradbeno dovoljenje, pa skladno s prvo in drugo alinejo četrtega odstavka 10. člena GZ-1 opravljajo tako občinski kot državni inšpektorji, in sicer v delu, ki se nanaša na skladnost z občinskimi prostorskimi izvedbenimi akti in neposredno uporabnimi temeljnimi in podrobnejšimi pravili urejanja prostora iz zakona, ki ureja prostor, ter drugimi sorodnimi predpisi občine, občinski inšpektorji, v delu, ki se nanaša na skladnost z državnimi prostorskimi izvedbenimi akti in neposredno uporabnimi temeljnimi in podrobnejšimi pravili urejanja prostora iz zakona, ki ureja prostor, pa (državni) gradbeni inšpektorji. Pristojnost za opravljanje inšpekcijskega nadzora nad gradnjo je torej zakonodajalec med državo in lokalnimi skupnostmi razmejil tako, da je določil, da je nadzor nad gradnjo, za katero je treba pridobiti gradbeno dovoljenje, v pristojnosti države (gradbenih inšpektorjev), razen v primeru gradnje nezahtevnih objektov, ko je nadzor v pristojnosti tako države (gradbenih inšpektorjev) kot lokalnih skupnosti (občinskih oziroma medobčinskih inšpekcijskih organov); nadzor nad gradnjo, za katero ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja, pa je v pristojnosti tako lokalnih skupnosti (občinskih oziroma medobčinskih inšpekcijskih organov) kot države (gradbenih inšpektorjev), odvisno od tega, ali gre za nadzor nad spoštovanjem občinskih prostorskih izvedbenih aktov in sorodnih predpisov ali državnih prostorskih izvedbenih aktov.⁶

5. Ne glede na to, ali je za gradnjo predpisano gradbeno dovoljenje ali ne, opravljajo inšpekcijski nadzor državni gradbeni in drugi inšpektorji v delu, ki se nanaša na bistvene in druge zahteve, in sicer vsak iz svoje pristojnosti (drugi odstavek in tretja alineja četrtega odstavka 10. člena GZ-1). Bistvene zahteve so gradbenotehnične lastnosti, ki

³ Gradbeno dovoljenje je odločba, s katero se investitorju dovoljuje gradnja; gradbeno dovoljenje je tudi integralno gradbeno dovoljenje po določbah GZ-1 (6. točka prvega odstavka 3. člena GZ-1).

⁴ Nezahtevni objekt je objekt manjših dimenzij, konstrukcijsko nezahteven in prostorsko zaznaven (23. točka prvega odstavka 3. člena GZ-1).

⁵ Glej prvi odstavek 5. člena GZ-1.

⁶ Neposredno uporabna temeljna pravila urejanja prostora so pravila iz petega in šestega odstavka 21. člena, 35. člena ter sedmega odstavka 282. člena Zakona o urejanju prostora, Uradni list RS, št. 199/21, 23/24, 109/24 in 75/25 – v nadaljevanju ZUreP-3 (glej osmi odstavek 282. člena ZUreP-3), ki veljajo ne glede na prostorske izvedbene akte. Podrobnejša pravila urejanja prostora sprejme Vlada z uredbo, pripravijo pa se na podlagi temeljnih pravil urejanja prostora, ki jih določa ZUreP-3. Podrobnejša pravila urejanja prostora se lahko uporabljajo neposredno pri dovoljevanju in izvajanju posegov v prostor in v tem delu nadomestijo prostorski izvedbeni akt; če se podrobnejša pravila urejanja prostora sprejmejo za neposredno uporabo pri dovoljevanju in izvajanju posegov v prostor, se ta namen v pravilih izrecno navede (glej 15. člen ZUreP-3).

jih morajo izpolnjevati objekti za zagotavljanje njihove varne in učinkovite uporabe.⁷ GZ-1 kot bistvene zahteve opredeljuje mehansko odpornost in stabilnost, varnost pred požarom, higiensko in zdravstveno zaščito ter zaščito okolja, varnost pri uporabi, zaščito pred hrupom, varčevanje z energijo, ohranjanje toplote in rabo obnovljivih virov energije, univerzalno graditev in uporabo objektov ter trajnostno rabo naravnih virov.⁸ Druge zahteve so posebne funkcionalne, okoljske in druge lastnosti, ki jih morajo izpolnjevati tudi posamezne vrste objektov.⁹

6. Člen 106 ZKZ, na katerega se sklicuje predlagatelj, pooblašča kmetijske (in gozdne) inšpektorje za nadzor nad izvajanjem ZKZ in predpisov, izdanih na njegovi podlagi. ZKZ sicer omejuje lokalne skupnosti pri tem, gradnjo katerih objektov oziroma posegov v prostor lahko s prostorskim aktom dopustijo na območjih kmetijskih zemljišč.¹⁰ Vendar pa glede na navedbe udeležencev v obravnavanem primeru med njima ni spora glede pristojnosti za nadzor nad izvajanjem te zakonske določbe, k spoštovanju katere so zavezane lokalne skupnosti, temveč glede pristojnosti za obravnavo prijave v zvezi z domnevno nedovoljeno postavitvijo objekta na kmetijskem zemljišču. Gradnjo objektov ureja GZ-1,¹¹ nadzor nad izvajanjem tega pa ne spada v pristojnost Inšpektorata.

7. V obravnavanem primeru iz priložene anonimne prijave tudi ne izhaja, da bi bilo za prijavitelja glede objekta na kmetijskem zemljišču na območju k. o. Ribno¹² sporno izpolnjevanje bistvenih in drugih zahtev, temveč da je zanj sporna že sama postavitve manjšega lesenega objekta na kmetijskem zemljišču. Zato tudi niso utemeljene navedbe predlagatelja, da drugi in četrti odstavek 10. člena GZ-1 pooblaščata Inšpektorat za vodenje postopka inšpekcijskega nadzora na podlagi te prijave.

8. Namenska raba prostora in prostorski izvedbeni pogoji za umestitev načrtovanih posegov v prostor se določajo z občinskim prostorskim načrtom (v nadaljevanju OPN).¹³ Ta je podlaga za graditev objektov ter za dovoljevanje in izvajanje negradbenih

⁷ Točka 1 prvega odstavka 3. člena GZ-1.

⁸ Drugi odstavek 25. člena GZ-1.

⁹ Tretji odstavek 25. člena GZ-1.

¹⁰ Člen 3č ZKZ.

¹¹ Določbe GZ-1 se ne uporabljajo tudi za graditev objektov, ki pomenijo agromelioracije ali pomožno kmetijsko-gozdarsko opremo v skladu s predpisi, ki urejajo kmetijska zemljišča (druga alineja tretjega odstavka 1. člena GZ-1), vendar iz navedb udeležencev ne izhaja, da gre v obravnavani zadevi za tak primer.

¹² Prijavitelj kot mesto kršitve navaja zemljišče s parc. št. 247/1, k. o. Ribno, iz opisa kršitve v prijavi pa izhaja, da je do te prišlo na zemljišču s parc. št. 253, k. o. Ribno.

¹³ Člen 116 ZUreP-3.

posegov.¹⁴ Za gradnjo enostavnega objekta¹⁵ ni treba pridobiti gradbenega dovoljenja.¹⁶ Za inšpekcijski nadzor nad skladnostjo gradnje, za katero ni predpisano gradbeno dovoljenje, z OPN pa je na podlagi prve alineje četrtega odstavka 10. člena GZ-1 pristojen občinski inšpektor.¹⁷ V pristojnosti slednjega je, kot je bilo pojasnjeno, na podlagi tretjega odstavka 10. člena GZ-1 tudi inšpekcijski nadzor nad gradnjo v primeru, ko se stavba po merilih iz Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22) uvršča med nezahtevne objekte, za katere je sicer po GZ-1 treba pridobiti gradbeno dovoljenje.

9. Glede na navedeno je, upoštevajoč trditveno podlago udeležencev spora, za obravnavo anonimne prijave z dne 3. 12. 2024, podane v zvezi s postavitvijo manjšega lesenega objekta na kmetijskem zemljišču na območju k. o. Ribno, pristojen predlagatelj. Zato je Ustavno sodišče odločilo, kot izhaja iz izreka odločbe.

C.

10. Ustavno sodišče je sprejelo to odločbo na podlagi četrtega odstavka 61. člena v zvezi z 62. členom ZUstS in četrte alineje drugega odstavka 46. člena Poslovnika Ustavnega sodišča (Uradni list RS, št. 86/07, 54/10, 56/11, 70/17 in 35/20) v sestavi: predsednik dr. Rok Čeferin ter sodnici in sodniki dr. Matej Accetto, Dr. Dr. Klemen Jaklič (Oxford ZK, Harvard ZDA), dr. Rajko Knez, dr. Neža Kogovšek Šalamon, dr. Špelca Mežnar in Marko Šorli. Odločbo je sprejelo soglasno.

dr. Rok Čeferin
Predsednik

¹⁴ Glej tretji odstavek 50. člena ZUreP-3.

¹⁵ Enostavni objekt je objekt tako majhnih dimenzij, da se v njem ne more zadrževati večje število oseb, konstrukcijsko enostaven in prostorsko manj zaznaven (3. točka prvega odstavka 3. člena GZ-1).

¹⁶ Primerjaj prvi odstavek 5. člena GZ-1.

¹⁷ V primeru negradbenih posegov v prostor je v tretjem odstavku 285. člena ZUreP-3 določena pristojnost občinskega inšpektorja za nadzor nad skladnostjo izvajanja takega posega z OPN in z neposredno uporabnimi temeljnimi pravili urejanja prostora v skladu z ZUreP-3 ter s podrobnejšimi pravili urejanja prostora iz drugega odstavka 15. člena ZUreP-3.